

Odbor odpadů

Vršovická 65, 100 10 Praha 10

www.mzp.cz

V Praze dne 8. června 2023

Č.j.: MZP/2023/720/2408

M E T O D I C K É   S D Ě L E N Í

Odboru odpadů Ministerstva životního prostředí k režimu přeshraniční přepravy strusky z výroby železa a oceli

Přeshraniční přeprava strusky z výroby železa a oceli do České republiky

Ministerstvo životního prostředí, jako příslušný orgán pro přeshraniční přepravu odpadů za Českou republiku podle ustanovení článku 53 Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů (dále jen „nařízení o přepravě odpadů“), ve spojení s § 47 odst. 2 a § 127 písm. c) zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech (dále jen „zákon o odpadech“), sděluje stanovisko ve věci přeshraniční přepravy strusky z výroby železa a oceli k zasypávání nebo jiným aplikacím na povrchu terénu:

- 1) Struska z výroby železa a oceli určená k využívání zasypáváním nebo jiným způsobem na povrchu terénu je při přeshraniční přepravě vždy odpadem.
- 2) Strusku z výroby železa a oceli určenou k využívání zasypáváním nebo jiným způsobem na povrchu terénu nelze při přepravě do České republiky zařadit pod položku uvedenou v příloze III nařízení o přepravě odpadů (položka B1210), ale je nutné ji zařadit pod položku AA010 (Struska, okuje a jiné odpady z průmyslu železa a oceli) uvedenou v příloze IV, části II nařízení o přepravě odpadů. Podmínky pro přepravu strusky z výroby železa a oceli určené k využívání zasypáváním nebo jiným způsobem na povrchu terénu do České republiky ve zjednodušeném režimu odpadů dle článku 18 nařízení o přepravě odpadů tak nejsou splněny.
- 3) Strusku z výroby železa a oceli určenou k využívání zasypáváním nebo jiným způsobem na povrchu terénu přepravovanou do České republiky považuje Ministerstvo životního prostředí za odpad uvedený v pododrážce i) v článku 3 odst. 1 písm. b) nařízení o přepravě odpadů. Přeprava strusky z výroby železa a oceli do České republiky za účelem využití tak podléhá postupu předchozího písemného oznámení a souhlasu.
- 4) Informace o požadavku příslušného orgánu pro přeshraniční přepravu odpadů na uplatnění postupu předchozího písemného oznámení a souhlasu při přepravě strusky z výroby železa a oceli do České republiky byla podle článku 28 nařízení o přepravě odpadů prostřednictvím kontaktních subjektů předána příslušným orgánům ostatních zemí.

Odůvodnění:

Struska z výroby železa a oceli určená k využívání k zasypávání nebo jiným způsobem na povrchu terénu nenaplnuje definici vedlejšího produktu podle § 8 zákona o odpadech.

V současné době neexistuje žádný prováděcí předpis k zákonu o odpadech nastavující kritéria, která by prováděla podmínku stanovenou v § 8 odst. 1 písm. d) zákona o odpadech, podle které nesmí při využití vedlejšího produktu dojít k ohrožení životního prostředí ani lidského zdraví.

V takovém případě je s ohledem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (4 As 138/2015 – 63, 8 A 31/2015) pro posouzení, zda jsou naplněna kritéria pro vedlejší produkt, nezbytné použít analogicky limity, které jsou stanoveny pro využívání odpadů k zasypávání podle § 5 a přílohy č. 5 k vyhlášce č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (dále jen „vyhláška o podrobnostech nakládání s odpady“). Struska z výroby železa a oceli neplní limity stanovené v příloze č. 5 k vyhlášce o podrobnostech nakládání s odpady, zejména limity pro obsah chromu a vanadu v sušině (na rozdíl například od vysokopeční strusky používané pro výrobu cementu nebo betonu, která limity vyhlášky běžně splňuje). Podmínky pro zařazení strusky z výroby železa a oceli jako vedlejšího produktu určeného k využívání k zasypávání nebo jiným způsobem na povrchu terénu tak nejsou splněny.

Struska z výroby železa a oceli určená k využívání zasypáváním nebo jiným způsobem na povrchu terénu nespňuje na území České republiky ani podmínky pro to, aby mohla přestat být odpadem. Pro tento materiál a tento konkrétní způsob využití nebyl vydán prováděcí právní předpis ve smyslu § 9 odst. 1 zákona o odpadech. Při využití k zasypávání nemůže být s ohledem na § 9 odst. 2 zákona o odpadech vydáno individuální rozhodnutí o ukončení odpadového režimu podle § 10 tohoto zákona, protože se na takovýto způsob využití vztahují požadavky na zasypávání stanovené v příloze č. 5 vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady (tj. jedná se o odpad určený k dalšímu zpracování způsobem, pro který jsou stanoveny zvláštní technické požadavky a kritéria).

V případě využívání strusky z výroby železa a oceli na povrchu terénu jiným způsobem než zasypáváním (například používání strusky jako recyklovaného kameniva pro podkladní nestmelené vrstvy staveb), ustanovení § 9 odst. 2 zákona o odpadech vydání individuálního rozhodnutí podle § 10 nebrání. Nicméně, aby mohlo být individuální rozhodnutí vydáno, musí být mimo jiné splněn požadavek § 10 odst. 1 písm. d) zákona o odpadech, podle kterého nesmí dojít k ohrožení životního prostředí nebo lidského zdraví.

Jiné způsoby využívání na povrchu terénu mají obdobný dopad na životní prostředí a lidské zdraví jako zasypávání. Platí také, že pro recykláty ze stavebního a demoličního odpadu využívané tímto způsobem jsou kritéria pro ukončení odpadového režimu nastavena do konce roku 2024 v § 83 odst. 3 vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady. Podle § 83 odst. 3 vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady musí být pro tyto účely splněny limity pro využívání odpadů na povrchu terénu podle vyhlášky č. 294/2005 Sb.

Platí proto, že i v případě využívání strusek na povrchu terénu jiným způsobem, než je zasypávání, musí být splněny limity pro zasypávání podle § 5 a přílohy č. 5 k vyhlášce o podrobnostech nakládání s odpady, případně do konce roku 2024 alespoň limity pro využívání odpadů na povrchu terénu podle vyhlášky č. 294/2005 Sb. V tomto případě není dán žádný zákonný důvod pro uplatnění mírnějších požadavků na recyklované kamenivo vyrobené ze strusky z výroby železa a oceli.

V příloze III nařízení o přepravě odpadů je pod položkou B1210 uvedena struska z výroby železa a oceli. Při přeshraniční přepravě by tak bylo možné uvažovat rovněž o režimu obecných požadavků na informace podle článku 18. Nicméně příloha III nařízení o přepravě odpadů stanoví, že bez ohledu na to, zda jsou odpady zařazeny na tento seznam, nesmí podléhat postupu podle článku 18, pokud jsou tyto odpady znečištěny jinými materiály v míře, která při zohlednění nebezpečných vlastností zvyšuje rizika spojená s odpady natolik, že je vhodné použít pro ně postup předchozího písemného oznámení a souhlasu, nebo zabraňuje využít odpad způsobem šetrným k životnímu prostředí. Pro způsoby, kterými je možné využívat odpadní strusku z výroby železa a oceli určenou k využívání zasypáváním nebo jiným způsobem na povrchu terénu, je podle zákona o odpadech a vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady vyžadováno splnění specifických kritérií, které zajišťují ochranu životního prostředí a lidského zdraví. Jedná se o limity pro zasypávání podle § 5 a přílohy č. 5 vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady

Z tohoto důvodu je třeba každou přeshraniční přepravu a případné využití strusky z výroby železa a oceli k zasypáváním nebo jiné aplikaci na povrchu terénu samostatně posuzovat z hlediska splnění specifických podmínek stanovených pro nakládání s odpady v České republice. Je třeba zdůraznit, že v souladu s čl. 1 odst. 1 nařízení o přepravě odpadů je pro určení kontrolního režimu přepravy odpadů zásadní mimo jiné i způsob nakládání v zemi určení. Strusky z výroby železa a oceli obsahují vysoké koncentrace škodlivin v sušině a v řadě případů lze předpokládat překročení limitů stanovených v příloze č. 5 vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady. Základní podmínka pro zařazení odpadní strusky z výroby železa a oceli do přílohy III nařízení o přepravě odpadů tak není splněna.

Platnost a účinnost: toto metodické sdělení nabývá platnosti a účinnosti dnem 1. 7. 2023.

Zpracoval: Odbor odpadů MŽP

Schválil: Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D., ředitel odboru odpadů